

γλύπται. Διορισμὸν εἰς τὰς θέσεις ταύτας οὐδένα εὗρον δεδημοσιευμένον ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως. Ἰδριξα δὲ ἀνωτέρω, ὅτι ἤδη κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1842 ὁ Π. Πατρίκιος δὲν εὕρισκετο πλέον εἰς τὴν θέσιν τοῦ οἰκονόμου τῆς Β. Τυπογραφίας. Ἐκ δὲ τῆς διὰ τοῦ νέου διατάγματος μεγάλως υποβιβασθείσης μισθοδοσίας τοῦ ἐργοστασιάρχου συμπεραίνω, ὅτι καὶ ὁ Γ. Ἀποστολίδης Κοσμητῆς παρέδωκε τὴν θέσιν εἰς νεώτερόν τινα καὶ ἀνέλαβεν ἄλλην ἐργασίαν. Κατὰ τὸ 1850 εὕρισκόμεν αὐτὸν ὡς βιβλιοφύλακα τῆς Βασιλικῆς Βιβλιοθήκης, ἐκδύσαντα διάφορα συγγράμματα (Ἰάγγου Βάνσα Γενεαλογίαν κτλ.), καὶ τὸ 1859 φέρι τὸν τίτλον ὑποδιευθυντοῦ τῆς αὐτῆς βιβλιοθήκης (ἐκθέσεις ἑλλανοδικῶν ἐνθ' ἄν.). Εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ Λιθογραφείου διεδέχθη τὸν Φόροστερ κατὰ τὸν νέον ὄργανισμὸν τοῦ 1843 ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Ν. Στερογιάννης, ἑλλανοδικῆς καὶ οὗτος κατὰ τὰ Ὀλύμπια τοῦ 1859 (ιδὲ ἐκθέσεις ἑλλανοδικῶν, σελ. 94). Ὁ δὲ διὰ τοῦ ἐν λόγῳ διατάγματος διοργανωθείς διὰ πρώτην φορὰν κλάδος τῆς στοιχειοποιίας εἶχεν ἀνατεθῆ εἰς τὸν Κωνσταντῖνον Δημίδην, ὡς γνωρίζω ἐκ προφορικῆς ἀνακοινώσεως τοῦ κ. Ἀντ. Μηλιαράκη. Ὁ Κ. Δημίδης κατήγετο ἐκ Κυθωνίων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ὄπλοποιός, ἔστειλεν αὐτὸν κατὰ τὸ 1818 εἰς Παρισίους πρὸς τελειοποίησιν εἰς τὰ τῆς τέχνης. ἔμαθε δὲ ἐκεῖ καὶ τὴν κατασκευὴν τυπογραφικῶν στοιχείων καὶ ἐργαλείων, τῇ προτροπῇ τοῦ συγχρόνως ἐν Παρισίοις σπουδάζοντος συμπολίτου του Κ. Τόμπρα. Τοῦτον ἐβοήθησε μετὰ ταῦτα ἐν τῇ ἐν Κυθωνίαις τυπογραφίῳ, ἐσώθη δὲ ἐκ τῆς καταστροφῆς τοῦ 1821 εἰς Ἰαρέα, ὅπου τὸ 1822 ἐδημιούργησε μικρὸν τυπογραφεῖον, καταστραφέν τῇ 20 Ἰουνίου 1824 (ιδὲ Εἰρηνίδου Ὀμιλίαν, ἐνθ. ἄν.). Κατὰ τὸ 1828 ἰδρύσε μετὰ τοῦ Τόμπρα τὸ πρῶτον ἰδιωτικὸν τυπογραφεῖον ἐν Ναυπλίῳ, τὸ δὲ 1830 ἔστησεν ἐν τῇ αὐτῇ πόλει τὴν τυπογραφίαν τοῦ Ἐμμανουὴλ Ἀντωνιάδου, ἣν διηύθυνε μέχρι τοῦ 1833, ὅτε ἀπελθὼν μετὰ τοῦ Μελισταγοῦς ἔστησε νέαν τυπογραφίαν ἐν Σύρῳ κατὰ τὸ 1834. Τὰς εἰδήσεις ταύτας λαμβάνω ἐκ τῶν βιβλιογραφικῶν σημειώσεών μου, προτίθεμαι δὲ νὰ ἀνακοινώσω ταῦτα ἐν ἐκτάσει εἰς ἰδιαίτερον ἄρθρον. Δὲν γνωρίζω ποτε ἀκριβῶς ἀπισύρθη ὁ Δημίδης ἐκ τῆς ἐν Σύρῳ τυπογραφίας τοῦ Γ. Μελισταγοῦς, τὸ δὲ 1841 δὲν ἦτο πλέον ἑταῖρος αὐτοῦ, καὶ υποθέτω, ὅτι περὶ τὸ ἔτος τοῦτο θὰ προσελήφθη ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Β. Τυπογραφίας. Ἀπαντα τὰ ἐν Ἑλλάδι χρησιμοποιοθέντα ἀπὸ τοῦ 1828 μέχρι περίπου τοῦ 1845 ἑγχώρια στοιχεία κατασκευάσθησαν ὑπὸ τοῦ

Κ. Δημίδου, ὅστις εἶναι ὁ πρῶτος εἰσαγαγὼν τὴν τέχνην ταύτην καὶ ἐπὶ ἔτη πολλὰ ὁ μόνος ἐξασκήσας αὐτὴν ἐν Ἑλλάδι.

Οὕτως ἔχομεν κατὰ τὸ 1843 πλήρη τὸν καταρτισμὸν τοῦ δημοσίου τυπογραφείου ἐκ τῶν κυριωτέρων κλάδων τῆς τέχνης, τυπογραφικῆς, λιθογραφικῆς καὶ τυποχυτικῆς, τῶν ὁποίων ἠκολουθήσαμεν τὴν βαθμιαίαν πρόδον ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνος.

Μόνον ἐν γεγονόσ θέλω νὰ προσθέσω ἀκόμη εἰς τὰ ἀνωτέρω, ἦτοι τὴν τελευταίαν μετονομασίαν τοῦ καταστήματος, ἣτις ἐπῆλθε κατὰ τὴν πτώσιν τοῦ βασιλέως Ὀθωνος. Μέχρι τῆς 9 Ὀκτωβρίου 1862 διετηρήθη ὁ κατὰ Φεβρουάριον 1833 ἀποννηθεὶς τίτλος Βασιλικὸν Τυπογραφεῖον. Τῇ ἐπομένῃ, 10 Ὀκτωβρίου, ἐξεδόθη τὸ περιφημὸν ψήφισμα τοῦ Ἔθνους, τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύθη διὰ τοῦ ἐπομένου φύλλου τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ 13 Ὀκτωβρίου 1862, καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἐπανελήφθη ἡ ἀρχαία πρώτη ὀνομασία, τὴν ὁποίαν διατηρεῖ καὶ σήμερον, «Ἐθνικὸν Τυπογραφεῖον».

Φ. ΒΙΑΠΕΡΓ

